

Bekymring for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

Handleplan 2024

Om handleplanen

Denne handleplan er udarbejdet i Infohus samarbejdet i Viborg Kommune og er en guide til, hvordan vi skal reagere, hvis vi som fagpersoner bliver bekymrede for eller får konkret viden om, at en borger udsættes for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.

Infohus Viborg er et samarbejdsforum mellem Viborg Kommune og Midt- og Vestjyllands Politi og består af:

- Fagspecialist fra Jobcenter Viborg
- Afdelingsleder for Stedet og gadeplan
- Teamleder i Familieafdelingen
- Afdelingsleder for Forebyggelsesteamet
- Repræsentant fra Viborg Politi

I relation til æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol kan Infohus Viborg bidrage med:

- Sparring og vejledning ved mistanke og bekymring
- Kvalificering af henvendelser
- Risikovurderinger
- Koordination af indsats

Målet med handleplanen

Handleplanen beskriver Viborg Kommunes beredskab og indsats til forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol så fagpersoner har konkrete handlemuligheder, hvis de møder borgere, der udsættes for disse problematikker. Ambitionen er, at fagpersoner klædes på til at genkende tegn, forebygge, vurdere og reagere på æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol og håndtere eventuelle henvendelser om bekymringer.

Actioncard

Der er udarbejdet et actionscard (bilag 1) til anvendelse ved bekymring for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Ambitionen er, at actionscardet bidrager med indblik i den kompleksitet, der ofte kendetegner situationer med æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol samt tydeliggør, hvordan fagpersoner skal handle ved bekymringer.

Begrebsafklaring

Æresrelaterede konflikter beskrives i noterne til Barnets lov § 15 som konflikter, der kan opstå i kollektivistiske og patriarkalske familieformer, hvor individets rettigheder og trivsel begrænses af hensyn til kollektivets ære og omdømme. Kollektivet kan udgøres af den nære familie, den udvidede familie og netværk, heraf mennesker bosiddende i andre lande. Konflikterne skyldes en opfattelse af, at kollektivets eller familiens ære er blevet krænket. Ofte handler disse konflikter om, at forældre eller andre familiemedlemmer ønsker at bestemme unge døtre eller sønners valg af uddannelse, påklædning og kæreste eller ægtefælle og opstår, hvis den unge ikke er enig med sin familie og selv vil bestemme men ikke kan få lov. For at beskytte eller genoprette kollektivets ære og omdømme anvendes en række handlinger til at regulere eller sanktionere individets adfærd.

Negativ social kontrol er handlinger, som et fællesskab anvender til at regulere eller sanktionere individets adfærd i henhold til fællesskabets normer. Negativ social kontrol kan blandt andet være i form af begrænsninger i individets muligheder for at træffe alderssvarende valg for sit eget liv, herunder sociale liv, fritidsinteresser, seksualitet, krop, uddannelse og job, fastholdelse i uønskede relationer og gennem isolation og overvågning.

Eksempler på, hvordan du kan møde æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

- Som lærer kan du fx opleve, at en elev fortæller, at forældrene har pålagt deres søn at holde øje med sine søstre i skoletiden eller, at elever kontrollerer og holder øje med andre elever i klassen
- Som pædagog kan du opleve unge piger, der ikke må komme i fritidsklubben, fordi der også går drenge i klubben
- Som jobkonsulent kan du opleve, at en borger har modstand mod at tage imod et aktiverings- eller jobtilbud fx med henvisning til helbredsproblemer, men du har måske en fornemmelse af, at det også kan handle om noget andet, uden at du kan sætte ord på, hvad det omhandler
- Som rådgiver kan du opleve unge, der henvender sig, fordi de har svært ved at leve med forældrenes restriktioner og begrænsninger

Æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol kan desuden komme til udtryk på følgende måder:

Sociale indskrænkninger

- I forhold til fritid, venskaber, klasseaktiviteter, lejrskole, uhensigtsmæssigt mange hjemlige pligter, kommunikation via mobil og sociale medier, uddannelsesvalg

Psykisk og fysisk vold, begrundet med ære

- Ydmygende sprogbrug, trusler, afstraffelse, vold som eventuelt begrundes med barnets etnicitet eller hensynet til familiens ære eller frygt for rygter

Seksuelle overgreb

- Befølinger, udlevering af billeder, seksuelle krænkelser, samleje hvor overgrebene får en æresrelateret vinkel på grund af tabu eller trusler om offentliggørelse

Tvungen udrejse af Danmark

- Trusler eller planer om at blive efterladt hos familie efter ferie, genopdragelsesrejser, forlovelse eller giftermål i andet land

Pres til eller tvunget ægteskab

- Planer om, eller pres til, tidlig forlovelse, religiøs vielse eller uønsket ægteskab med herboende eller udenlandske statsborgere

Alle former for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol skal tages meget seriøse.

Hvornår skal du handle?

Hvis du som fagperson er bekymret for om et barn eller en ung har behov for særlig støtte, har du skærpet underretningspligt (jf. Barnets lov § 133), uanset om det handler om æresrelaterede konflikter. Kommunen skal desuden foretage en screening af barnets eller den unges situation, hvis der er viden om eller grund til at antage, at der er behov for hjælp og støtte (jf. Barnets lov § 18). Hvis der er mistanke om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol skal der desuden foretages en risikovurdering.

Derudover skal alle borgere over 18 år have mulighed for at få gratis rådgivning eller tilbydes en handleplan, hvis de risikerer at blive eller er udsat for alvorlige æresrelaterede konflikter (jf. serviceloven § 12a).

Derfor er det vigtigt, at du er opmærksom og reagerer, hvis du er bekymret for eller har mistanke om, at et barn, en ung eller voksen er involveret i æresrelaterede konflikter eller udsættes for negativ social kontrol.

Støtte til børn efter partnerdrab i familien - [En guide til kommuner](#)

Guiden giver et overblik over de relevante sagsskridt i den særlige situation, det er, når et barn har mistet en eller begge sine forældre i forbindelse med partnerdrab. Guiden udpeger bl.a. faglige opmærksomhedspunkter og de samarbejdsrelationer, der skal fungere for at sikre barnet den rette støtte.

Hvordan skal du handle?

Hvis du har en begrundet mistanke eller konkret viden om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol skal du:

- underrette hvis borgeren er under 18 år
- kontakte Visitation Social, hvis borgeren er over 18 år
- henvende dig til Infohus Viborg på mail infohus@viborg.dk

Herefter er det Infohus Viborgs opgave i samarbejde med relevante medarbejdere at vurdere og kvalificere bekymringen og igangsætte eventuelle undersøgelser og indsatser.

Actionscardet beskriver, hvordan du skal agere ved eventuelle bekymringer og hvem du skal kontakte, samt, hvad der efterfølgende sker. Brug derfor actionscardet og husk:

- Inddrag ikke eller drøft ikke din bekymring med venner eller familie, da det kan eskalere situationen
- Send ikke brev (hverken fysisk eller i E-boks), sms eller E-mail til borgeren grundet mistanke om overvågning
- Hold møder på neutrale steder og aldrig i hjemmet
- Vær opmærksom på om der i familien er andre, der udsættes for de samme vilkår, fx søskende eller børn
- Sæt dig grundigt ind i familiens historik og vær opmærksom på eventuelle kriminelle forhold
- Opret om nødvendigt en sikkerhedsplan

Ved bekymring for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol er det afgørende at inddrage de relevante samarbejdspartnere, herunder myndighedspersoner, i indsatsen med borgeren.

Faglig sparring og rådgivning

Infohus Viborg

Infohus Viborg kan også altid kontaktes på infohus@viborg.dk, hvis der generelt er brug for råd og vejledning

Politiet

- Ring 114: Ved alvorlig risikoadfærd, hvor den samlede trivsel er i fare og der er stor sandsynlighed for vold eller overgreb kontaktes Politiet på 114
- Traumeinformeret praksis: Midt- og Vestlyllands Politi har oprettet et specialteam med fokus på traumeinformeret praksis. Teamet består af fire medarbejdere; en psykolog, en socialrådgiver og to politifolk. Traumeteamet fungerer som sparringspart for interne og eksterne samarbejdspartnere og har til formål at udbrede viden om traumereaktioner. Teamet kan desuden vejlede borgere til akutte eller ambulante tilbud

[RED rådgivning for fagpersoner](#) 70 27 76 86

- Du kan få sparring på det generelle niveau og i enkeltsager hos RED-center, der har bred erfaring med problemstillinger inden for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

[RED hotline for borgere](#) 70 27 76 66 eller 25 20 28 46

- Her kan unge få anonym rådgivning fra personer med professionel erfaring inden for feltet

[Sikkerhedskonsulenterne i Aarhus](#) 41 85 40 75 eller cm-taek@aarhus.dk

- Her tilbydes sparring og rådgivning og understøttelse i udarbejdelse af risikovurderinger og kan inddrages i mødet med borgere, hvis borgeren ønsker det

Justering af handlingsplanen

Denne handlingsplan for håndtering af bekymring for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol revideres og justeres kontinuerligt, hvis behov herfor opstår og minimum hvert 4. år. Infohus Viborg er varetager denne opgave.

VIBORG
KOMMUNE

***FORSKELLIGE
I FÆLLESSKAB***

Actioncard – bilag 1

	Borgere under 18 år	Borgere over 18 år
Vær opmærksom	Negativ social kontrol kan komme til udtryk på mange måder. Derfor er det vigtigt at være opmærksom på tegn, fx	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omfattende sladder • Familie overvåger brug af mobil og pc • Sociale indskrænkninger • Søskende holder øje med hinandens adfærd • Psykisk og fysisk pres og vold • Følelsesmæssigt pres om skyld og skam • Ændring i adfærd, humør, påklædning, fremmøde, sociale relationer og indlæring • Isolation af familie • Fokus på fritidsaktiviteter, religion, uddannelse, påklædning, egen krop, partner og venner 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale aktiviteter og sociale medier overvåges og kontrolleres • Begrænses i deltagelse i aktiviteter med modsatte køn • Historik med vold og trusler • Familie tilbringer lange perioder i hjemlandet • Tidligere ophold på krisecenter • Få eller ingen venner og veninder • Omfattende fravær og manglende overholdelse af aftaler • Omfattende forpligtelser i hjemmet • Familie og ægtefælle bestemmer uddannelsesvalg og deltagelse på arbejdsmarkedet
Vær undersøgende	Der kan være forskellige grader af negativ social kontrol og forskellige måder, det kommer til udtryk på. Det er derfor vigtigt, at du spørger ind og er nysgerrig på det du ser og oplever. Er der bekymrende omstændigheder? Hvad siger borgeren selv, frygter borgeren sanktioner, vold eller kontrol?	
Ved bekymring og mistanke	Ved bekymring eller mistanke om, at en borger er udsat for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol skal du henvende dig til din nærmeste leder. Fortæl, hvad du ser og oplever	
Sparring og vurdering	Hvis du, efter at have drøftet sagen med din nærmeste leder, fortsat er bekymret, skal du:	
	Underrette Familieafdelingen behandler underretningen og afgør, hvad der efterfølgende skal ske	Kontakte Visitation Social
	Kontakte Infohus Viborg Herefter er det Infohus Viborgs opgave i samarbejde med relevante medarbejdere at vurdere og kvalificere bekymringen og igangsætte eventuelle undersøgelser og indsatser	

VIBORG
KOMMUNE

***FORSKELLIGE
I FÆLLESSKAB***